

KONKURENTSIAMETI ARUANNE

**POSTITEENUSTE VALDKONNAS TOIMUNUD ARENGUTE JA
ESILEKERKINUD PROBLEEMIDE NING KONKURENTSIAMETI
TEGEVUSE KOHTA NIMETATUD VALDKONNAS 2018. AASTAL**

TALLINN 2019

Sisukord

Sissejuhatus.....	2
1. Postside turg	3
2. Tegevusluba nõudvad postiteenused	4
3. Tegevusluba mitted nõudvad postiteenused.....	6
3.1. Kullerpostiteenus	6
3.2. Otsepostiteenus	8
3.3. Perioodilise väljaande edastamine	9
4. UPT osutaja	10
4.1. Kuluarvestus.....	10
4.2. UPT tasud	11
4.3. UPT allahindlused.....	11
5. UPT ebamõistlikult koormavate kulude katmine.....	12
5.1. UPT makse.....	12
5.2. UPT hüvitis.....	13
6. Postivõrk.....	14
6.1. Postkontorid.....	14
6.1.1. UPT osutaja postkontorid.....	15
6.2. Kirjakastid.....	15
6.3. Ülejäänud juurdepääsupunktid.....	16
7. Järelevalve.....	16
7.1. UPT kirisaadetiste edastamise kvaliteet	16
7.2. UPT postkontorite arv	17
7.3. Järelevalve statistika	17
8. Tegevused 2019. aastal.....	18

Sissejuhatus

Postiseaduse § 47 lg 1 kohaselt esitab Konkurentsiamet Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile iga aasta teises kvartalis kirjaliku aruande postiteenuste valdkonnas toimunud arengute ja esilekerkinud probleemide ning ameti tegevuse kohta nimetatud valdkonnas eelmise kalendriaasta jooksul. Käesolev aruanne kajastab Konkurentsiameti 2018. aasta tegemisi ja postituru ülevaadet.

Tegevusloaga postiteenuse osutajate arv 2018. aastal ei muutunud, küll aga kustutati majandustegevuse registrist (MTR) üks kullerpostiteenuse osutaja. Samas registreeriti kaks kullerpostiteenuse osutajat ning viis muu postiteenuse osutajat. Mõned teenuse osutajad omasid samaaegselt mitme postiteenuse registreeringut. Registreeritud postiteenuse osutajate koguarv kasvas aastaga kuue võrra ja on nüüd 53.

Kui edastatud postisaadetiste koguarv kahanes 2018. aastal 3,3% võrra, siis kogukäive kasvas 9,7% võrra. Käibekasvu põhjustasid eelkõige kullerpostiteenus, kuid vähemal määral ka universaalne postiteenus (UPT) ja muud postiteenused. UPT käive kasvas 2018. aastal võrreldes eelneva aastaga 11,0% ning UPT maht jäi sisuliselt samaks (kasv 0,05%).

Kaebusi ja teabenõudeid postiteenuse osutajate tegevuse kohta esitati 2018. aastal 30, mis on 7 võrra vähem kui 2017. aastal. Teemad puudutasid peamiselt saadetise kättetoimetamist, kogumist ja kadumist.

1. Postside turg

Postiseaduse kohaselt jagunevad postiteenused kaheks:

- teenused, mille osutamiseks on vaja taotleda Konkurentsiametilt tegevusluba;
- teenused, mille osutamiseks on vaja ennast MTR-s registreerida.

Tegevusluba nõudvad teenused on kirisaadetiste ja postipakkide liht-, täht- ja väärtsaadetisena edastamine, samuti UPT osutamine. Kullerpostiteenuse, otsepostiteenuse, perioodilise väljaande edastamise ja muu postiteenuse korral on vaja tegevus lihtsalt registreerida.

AS Eesti Post (edaspidi Eesti Post) omab tegevusluba nii UPT osutamiseks kui ka siseriiklike ja rahvusvaheliste kirisaadetiste ja postipakkide edastamiseks. AS Express Post (edaspidi Express Post) omab tegevusluba siseriiklike kirisaadetiste edastamiseks.

2018. aastal taotles vaid Express Post tegevusluba postiteenuse osutamiseks, kuna ettevõtja kehtiv luba oli lõppemas. Konkurentsiamet väljastas Express Postile sama sisuga tegevusloa järgnevas viieaastaseks perioodiks. Registreeriti kaks kullerpostiteenuse osutajat ning viis muu postiteenuse osutajat. Ühtegi otsepostiteenuse ja perioodilise väljaande edastamise teenuse osutajat ei registreeritud. Samal ajal kustutati MTR-st üks kullerpostiteenuse osutaja.

Kokkuvõttes oli 2018. aasta lõpu seisuga MTR-s registreeritud 53 erinevat postiteenuse osutajat, mis on 2017. aastaga võrreldes kuue võrra rohkem. Mitmed ettevõtjad osutasid korraga mitut erinevat postiteenust. Postiteenuse osutajate arv teenuste kaupa on esitatud tabelis 1. Tegemist on MTR-i andmetega, mis tähendab, et mitmed ettevõtjad omasid küll registreeringut, kuid tegelikkuses ei osutanud postiteenuseid.

Tabel 1 Postiteenuse osutajate arv aastatel 2014 - 2018

Postiteenus	2014	2015	2016	2017	2018
Universaalne postiteenus	1	1	1	1	1
Kirisaadetise edastamine liht-, täht- ja väärtsaadetisena	2	2	2	2	2
Postipaki edastamine liht-, täht- ja väärtsaadetisena	1	1	1	1	1
Kullerpostiteenus	49	50	53	46	47
Otsepostiteenus	10	10	10	7	7
Perioodilise väljaande edastamine	8	8	8	6	6
Muud postiteenused	9	9	10	7	12

Postiteenuste käive teenuste kaupa on esitatud tabelis 2. Kirisaadetiste ja postipakkide edastamise all on silmas peetud teenuse osutamist tegevusloa alusel (v.a UPT).

Tabel 2 Postiteenuste käive aastatel 2015 - 2018 (eurot)

Postiteenus	2015	2016	2017	2018
Universaalne postiteenus	*	*	*	*
Kirisaadetise edastamine	*	*	*	*
Postipaki edastamine	*	*	*	*
Kullerpostiteenus	50 049 031	57 117 124	74 210 996	81 944 572
Otsepostiteenus	*	*	*	*

Perioodika edastamine	*	*	*	*
Muud postiteenused	*	*	*	*
Kokku	102 620 215	107 109 939	126 540 386	138 774 118

* Konfidentsiaalne

Muud postiteenused sisaldavad Eesti Posti teenuseid nagu tegevusluba mittedaudvad kirja- ja pakiteenused, pakiautomaat, finantsvahendus (sh rahakaart, Western Union, pensionide väljastamine), tollideklaratsioonid. Teiste registreeritud ettevõtjate muu postiteenuse käive oli null.

Tabelist 2 on näha, et kogu postituru käive kasvas 2018. aastal võrreldes eelneva aastaga 12,2 mln euro võrra ehk 9,7%. Peamise käibe kasvu andsid kullerpostiteenus (7,7 mln eurot ehk 10,4%), muud postiteenused (* mln eurot ehk *) ja UPT (* mln eurot ehk *). Selgituseks tuleb märkida, et muude postiteenuste käibe kasvu vedas eelkõige pakiautomaatide vahendusel osutatava postiteenuse käibe kasv. UPT käibe kasv oli võimalik madalama hinnaga teenuste mahtude asendumise tõttu kõrgema hinnaga teenustega.

Teenuste tasandil moodustas kullerpostiteenus 2018. aastal 59% käibest (2017. aastal 60%). UPT ja Eesti Posti muude postiteenuste osakaal oli vastavalt *% ja *%. Ülejäänud teenuste osakaal oli veelgi väiksem (vt joonis 1).

* Konfidentsiaalne

Joonis 1 Postiteenuste käibe jaotus 2018. aastal

Võrreldes 2017. aastaga, ei toimunud käibe jaotuses märkimisväärsed muutusi. Täpsuse huvides tuleb märkida, et muude postiteenuste mahu kohta Konkurentsiamet statistikat ei kogu. Seetõttu ei peegeldu muude postiteenuste käibekasv postisaadetiste arvu poolel.

Põhilised teenuse osutajad on jäänud samaks. Tihe konkurents eksisteerib endiselt vaid kullerpostiteenuse turul, kus on toimunud ka suurim käibekasv absoluutarvus. Aasta jooksul MTR-st kustutatud teenuse osutaja ei pakkunud 2018. aastal teenust või tegi seda väga vähesel määral.

2. Tegevusluba nõudvad postiteenused

Tegevusluba on nõutav UPT osutamiseks ja kirisaadetiste ning postipakkide edastamiseks liht-, täht- ja väärtisaadetisena (edaspidi MUPT teenused).

Lihtsaadetisena edastatakse kirisaadetis ja postipakk:

- mis väljastatakse saajale või tema esindajale ilma allkirjata;
- mille väärtus on postiteenuse osutajale avaldamata;
- mille kaotsimineku või kahjustumise korral puudub postiteenuse osutajal kohustus maksta hüvitist.

Tähtsaadetisena edastatakse kirisaadetis ja postipakk:

- mis väljastatakse saajale või tema esindajale allkirja vastu või muu isikusamasuse tuvastamist võimaldava tunnuse alusel;

- mille väärtus on postiteenuse osutajale avaldamata;
- mille kaotsimineku või kahjustumise korral maksab postiteenuse osutaja saatjale postiteenuse osutaja eelnevalt määratud garantiisumma.

Väärtsaadetisena edastatakse kirisaadetis ja postipakk:

- mis väljastatakse saajale või tema esindajale allkirja vastu või muu isikusamasuse tuvastamist võimaldava tunnuse alusel;
- mille väärtus on postiteenuse osutajale avaldatud;
- mille kaotsimineku või kahjustumise korral maksab postiteenuse osutaja saatjale tema avaldatud saadetise väärtuse.

Partiisaadetisena edastatakse:

- kirisaadetis, mis antakse saatja poolt postiteenuse osutajale samaaegselt üle edastamiseks vähemalt 100 saajale;
- postipakk, mis antakse saatja poolt postiteenuse osutajale samaaegselt üle edastamiseks vähemalt 25 saajale.

Tegevusloaga postiteenuse osutajaid oli Eestis 2018. aastal endiselt kaks. Eesti Post oli UPT osutaja ja pakkus kõiki võimalikke tegevusloaga osutatavaid postiteenuseid. Express Post osutas tegevusloaga teenustest siseriikliku kirisaadetise edastamise teenust.

UPT maht tervikuna püsis 2018. aastal sisuliselt samal tasemel (vt tabel 3).

Tabel 3 UPT teenuste mahud aastatel 2014 - 2018 (saadetist)

Postiteenus	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Siseriiklikud mahud</i>					
Lihtkirja edastamine	4 006 127	3 415 763	2 954 531	3 012 503	1 713 060
Tähtkirja edastamine	214 307	167 103	153 038	160 940	91 238
Väärtkirja edastamine	587	671	1243	708	4 623
Tähtpaki edastamine	224 875	179 329	145 403	140 765	123 514
Väärtpaki edastamine	116	77	62	40	3 540
<i>Rahvusvahelised mahud riigist välja</i>					
Lihtkirja edastamine	865 006	708 368	713 363	522 893	738 906
Tähtkirja edastamine	207 587	207 874	196 820	193 587	189 052
Väärtkirja edastamine	424	284	218	181	161
Tähtpaki edastamine	84 757	84 865	80 616	83 183	92 096
Väärtpaki edastamine	545	356	642	968	886
<i>Rahvusvahelised mahud riiki sisse</i>					
Lihtkirja edastamine	5 621 606	5 194 823	5 852 696	6 241 687	7 576 462
Tähtkirja edastamine	1 317 514	1 169 534	1 250 648	1 728 684	1 556 049
Väärtkirja edastamine	1 045	1 152	1 154	978	875
Tähtpaki edastamine	132 630	149 901	167 985	69 531	72 537
Väärtpaki edastamine	1 236	1 495	1 442	1 170	1 044
Kokku	12 678 362	11 281 595	11 519 861	12 157 818	12 164 043

Jätkub üldine trend, kus siseriiklike kirisaadetiste arv langeb, kuid kiirelt kasvab riiki saabuvate kirisaadetiste arv. Edastatud postipakkide arv on oluliselt madalam ja langustrendis, seda eelkõige pakiautomaatide alternatiivi tõttu, mis ei kuulu UPT koosseisu. Märkimist väärib

teenuse siseriiklik lihtsaadetisena edastatav kirisaadetis mahu langus 2018. aastal. Kui 2017. aastal teenuse mahu langus pidurdus, siis 2018. aastal oli aastane mahulangus lausa 43%. See on suurim aastane langus viimase kaheksa aasta jooksul. Eelmine suurim langus leidis aset 2012. aastal ja oli 21%. Seega saatis Eesti elanik 2018. aastal keskmiselt vaid 1- 2 siseriiklikku lihtkirja.

Kirisaadetisi ja postipakke võib tegevusloa alusel edastada ka mitte-UPT-na (MUPT). MUPT viimaste aastate mahud on toodud tabelis 4.

Tabel 4 MUPT teenuste mahud aastatel 2014 - 2018 (saadetist)

Postiteenus	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Siseriiklikud mahud</i>					
Lihtkirja edastamine	*	*	*	*	*
Tähtkirja edastamine	*	*	*	*	*
Väärtkirja edastamine	*	*	*	*	*
Tähtpaki edastamine	*	*	*	*	*
Väärtpaki edastamine	*	*	*	*	*
<i>Rahvusvahelised mahud</i>					
Lihtkirja edastamine	*	*	*	*	*
Tähtkirja edastamine	*	*	*	*	*
Väärtkirja edastamine	*	*	*	*	*
Tähtpaki edastamine	*	*	*	*	*
Väärtpaki edastamine	*	*	*	*	*
Kokku	*	*	*	*	*

* Konfidentsiaalne

Tabelis 4 toodud rahvusvahelised mahud kajastavad ainult riigist väljuvat suunda, kuna antud teenuste raames ei saabu Eestisse ühtegi saadetist. Tabelist 4 on näha, et MUPT mahud on 2018. aastal pigem langenud. Kokku langes MUPT saadetiste arv 2018. aastal 1,1 mln saadetise võrra ehk 8,4%, mis on 2017. aastale sarnane langus. Viimase nelja aastaga on langenud siseriiklike lihtsaadetisena edastatavate kirisaadetiste arv 36,5% ja rahvusvaheliste lihtsaadetisena edastatavate kirisaadetiste arv koguni 53,6%.

3. Tegevusluba mittedõudvad postiteenused

Postiteenused, mille osutamiseks ei ole vaja taotleda tegevusluba ja mille osutamiseks piisab registreeringust, olid endiselt kullerpostiteenus, otsepostiteenus ja perioodilise väljaande edastamise teenus.

3.1. Kullerpostiteenus

Kullerpostisaadetiseks loetakse kirisaadetis ja postipakk:

- mis väljastatakse saajale või tema esindajale allkirja vastu või muu isikusamasuse tuvastamist võimaldava tunnuse alusel;
- mis edastatakse kulleriga kiirel ja usaldusväärsel viisil;

- mille saatjal on võimalus igal hetkel saada informatsiooni saadetise asukoha kohta selle teekonnal, sekkuda saadetise kättetoimetamisse ja vajaduse korral korraldada ümber selle edastamist.

2018. aasta lõpu seisuga oli MTR-s registreeritud 47 kullerpostiteenuse osutajat, kellest tegelikult osutas teenust 24 ettevõtjat. Nendeks olid OÜ A-Kuller & Partnerid, Express Post, Eesti Post, USS Security Eesti AS, LKF Kuller OÜ, TNT Express Worldwide Eesti AS (edaspidi TNT), AS DPD Eesti (edaspidi DPD), OÜ EKLT (edaspidi EKLT), DHL Estonia AS (edaspidi DHL), Itella Estonia OÜ (edaspidi Itella), Federal Express Corporation Eesti filiaal OÜ, Cargobus OÜ, Autopost Terminal OÜ, Aberg Express OÜ, AKR-GRUPP OÜ, Euroxkuller OÜ, Venipak Eesti OÜ, DK LOGISTICS OÜ, Jet Express OÜ, OSC Transport OÜ, Bentte OÜ (end. Rohekuller OÜ), Balti Logistika AS, Eesmaa OÜ ja 24express OÜ.

Teenust ei osutanud 9 ettevõtjat (st aastakäive oli null). Nendeks olid OÜ MGI Turundus, A&M Transport OÜ, Saratopi OÜ, Puupost OÜ, Minikopp OÜ, Adduco OÜ, AS Komerik, Direct Post OÜ ja ivarpost OÜ.

Täidetud ankeeti ei õnnestunud aruande koostamise ajaks tagasi saada 14 ettevõtjalt. Nendeks olid DataInternational Group OÜ, GlobexService OÜ, OÜ T.P.Projekt, OÜ Reval Kuller, Avotra OÜ, Einroo Group OÜ, Topkuller OÜ, Roadrunner OÜ, RP Service Group OÜ, Grand Delivery OÜ, Vladimir Birjukov elektritööd, OLAARAN OÜ, Digisec OÜ ja Rumix OÜ. Konkurentsiametile teadaolevalt need ettevõtjad 2018. aastal kullerpostiteenust ei osutanud või oli edastatud saadetiste arv marginaalne.

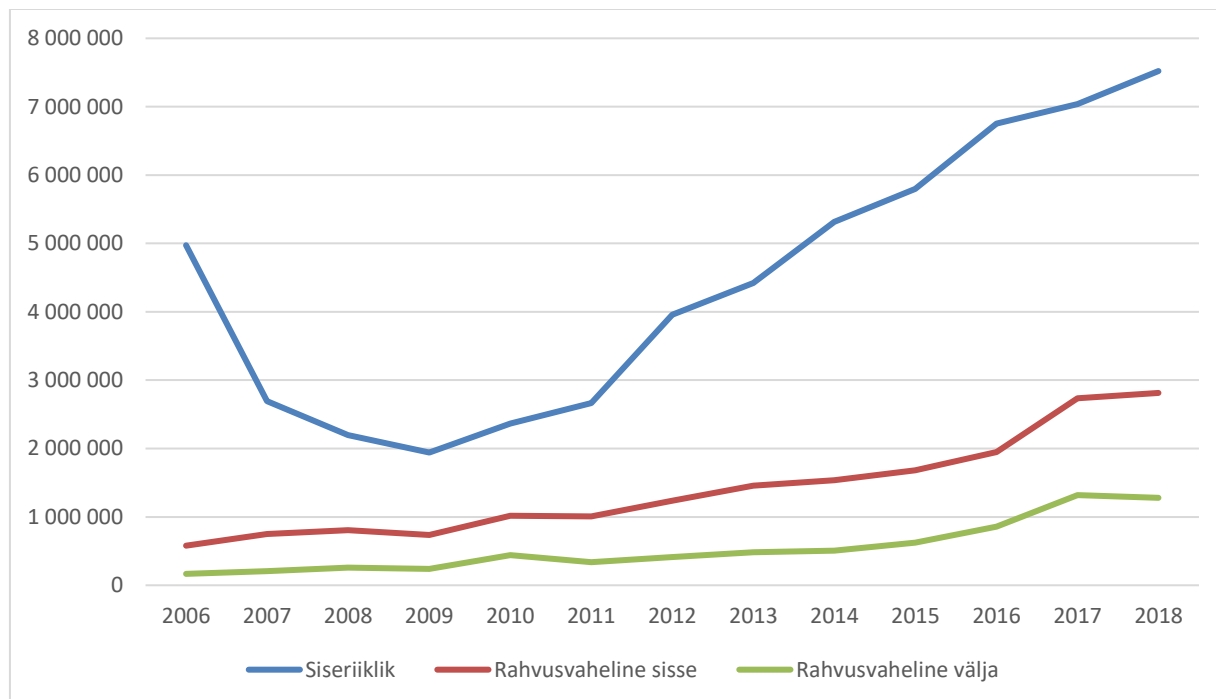
2018. aastal kustutati MTR-st FIE Kristjan Vares registreering.

2018. aasta kullerpostiteenuste käive (siseriiklik ja rahvusvaheline) oli 81,9 mln eurot, mis on eelmise aastaga võrreldes 10,4% enam. Saadetisi edastati 2018. aastal kokku 11,6 mln tükki, mis on võrreldes eelneva aastaga 4,7% rohkem (vt tabel 5). Suurim mahukasv toimus siseriiklike saadetiste osas (6,8%). Riiki saabuvate saadetiste arv kasvas 2,8%, kuid rahvusvaheliste riigist väljuvate saadetiste arv hoopis langes 3,1%. Käibe kiirem kasv, võrreldes mahu kasvuga, näitab, et keskmise kullersaadetise hind on aastaga tõusnud.

Tabel 5 Kullerpostisaadetiste arv aastatel 2014 - 2018

Kullerpostisaadetis	2014	2015	2016	2017	2018
Siseriiklik	5 314 744	5 798 623	6 754 306	7 040 381	7 521 062
Rahvusvaheline sisse	1 538 534	1 680 533	1 948 564	2 735 992	2 813 117
Rahvusvaheline välja	508 169	624 250	858 364	1 318 753	1 277 390
Kokku	7 361 447	8 103 406	9 561 234	11 095 126	11 611 569

Tabelist 5 annab ülevaate joonis 2, kus on toodud viimaste aastate mahumuutus graafiliselt.

Joonis 2 Kullerpostisaadetiste arvu muutus aastatel 2006-2018

Jooniselt 2 on näha, et siseriiklike saadetiste arv jätkab kiiremat tõusu, kui rahvusvaheliste saadetiste arv. Üheks põhjuseks on Itella ja DPD pakiautomaatide vahendusel pakutava teenuse mahukasv. Eesti Posti pakiautomaatide vahendusel pakutav teenus kajastub muude postiteenuste all.

Siseriiklikult olid suurimad teenuse osutajad 2018. aastal teenuse mahu järjekorras alustades suuremast DPD, Itella ja Eesti Post (kokku 81,9% turust).

Rahvusvahelise teenuse osutamisel olid 2018. aastal turuliidrid teenuse mahu järjekorras alates suuremast DPD, DHL, EKLIT ja Itella (kokku 79,3% turust).

Siseriikliku kullerpostiteenuse mahu osakaal 2018. aastal oli 64,8% ja rahvusvahelise teenuse osakaal 35,2%. Võrreldes 2017. aastaga, on siseriiklike saadetiste osakaal mõnevõrra tõusnud.

3.2. Otsepostiteenus

Otsepostisaadetiseks loetakse kirisaadetis:

- mis väljastatakse saajale või tema esindajale ilma allkirjata;
- mille sisuks on turunduslik või avalik materjal;
- mida edastatakse samaaegselt vähemalt 100 saajale;
- mille sisu, kaal ja mõõtmed on identsed teiste samaaegselt edastatavate saadetiste omadega, välja arvatud saaja nimi, postiaadress, identifitseerimisnumber ning muud teisendused, mis ei muuda sõnumi olemust;
- mille pakendile on kantud märke «reklaam», «reklaam posti teel» või «otsepost».

2018. aasta lõpu seisuga oli MTR-i kantud seitse teenuse osutajat, kellest teadaolevalt ainult kolm osutasid teenust. Nendeks olid Eesti Post, Express Post ja Direct Post OÜ. Suurim teenusepakkuja oli Eesti Post. Direct Post OÜ osakaal oli väga marginaalne. Täidetud ankeeti ei õnnestunud aruande koostamise ajaks tagasi saada DataInternational Group OÜ-lt, kuid Konkurentsiametile teadaolevalt ei osutanud see ettevõtja 2018. aastal postiteenuseid.

Otsepostiteenuse käive oli 2018. aastal * mln eurot ja edastatud saadetiste arv oli * mln, mis võrreldes eelneva aastaga tähendab tõusu käibe osas 2,0% ja langust saadetiste arvu osas 4,6% (vt tabel 6).

Tabel 6 Otsepostiteenuse näitajad aastatel 2014 - 2018 (eurot, saadetist)

Näitaja	2014	2015	2016	2017	2018
Käive	*	*	*	*	*
Saadetiste arv	*	*	*	*	*
Keskmine ühikuhind	0,173	0,167	0,171	0,172	0,184

* Konfidentsiaalne

Tabelis 6 toodud käibe ja saadetiste arvu muutumine ajas on esitatud joonisel 3.

* Konfidentsiaalne

Joonis 3 Otsepostiteenuse käive ja maht aastatel 2006 - 2018 (eurot, saadetist)

Jooniselt 3 on näha, et viimase kaheteistkümne aasta lõikes on otsepostiteenuse turg olnud langustrendis. Võrreldes 2007. aasta tipuga, on saadetiste arv langenud 2018. aastaks 52,6%.

3.3. Perioodilise väljaande edastamine

Perioodiline väljaanne on saatjalt tellitav ja tema poolt postiteenuse osutajale perioodiliselt, sagedusega vähemalt üks kord kvartalis edastamiseks üleantav adresseeritud trükis.

MTR-i kohaselt oli 2018. aasta lõpu seisuga registreeritud teenuse osutajaid kuus, kuid teenust osutas neist teadaolevalt vaid kaks ettevõtjat (Eesti Post ja Express Post). Täidetud ankeeti ei õnnestunud aruande koostamise ajaks tagasi saada DataInternational Group OÜ-lt, kuid Konkurentsiametile teadaolevalt ei osutanud see ettevõtja 2018. aastal postiteenuseid.

Kokku edastati 2018. aastal * mln perioodilist väljaannet ning teenuse kogukäive oli * mln eurot (vt joonis 4). Suurim teenusepakkuja oli Eesti Post.

* Konfidentsiaalne

Joonis 4 Perioodika maht ja käive aastatel 2009 - 2018 (saadetist, eurot)

Jooniselt 4 on näha, et saadetiste arv on viimase üheksa aasta jooksul stabiilselt langenud, kuid käibe suurus on kõikunud sõltuvalt aastast.

4. UPT osutaja

UPT osutaja on isik, kellele Konkurentsiamet on väljastanud tegevusloa UPT osutamiseks. UPT osutamiseks väljastatakse tegevusloa ainult ühele isikule. UPT osutaja määratakse viieks aastaks avaliku konkursiga, mille korraldab Konkurentsiamet.

UPT osutaja peab pakkuma UPT teenuseid (kuni 2 kg kaaluva kirisaadetise liht-, täht- ja väärtsaadetisena edastamine ning kuni 20 kg kaaluva postipaki täht- ja väärtsaadetisena edastamine) järjepidevalt, kvaliteetselt ja taskukohase tasu eest kogu Eesti Vabariigi territooriumil õigusaktidega sätestatud alustel ja korras.

UPT osutamise tegevusloa perioodiks 09.10.2014 – 08.10.2019 omab Eesti Post. Kehtivate tegevusloa tingimuste kohaselt peab UPT osutajal olema vähemalt 245 postkontorit ja vähemalt 1845 kirjakasti üle Eesti. UPT-d tuleb osutada viiel päeval nädalas ja vähemalt kaks tundi päevas (postkontoris) kõikidele soovijatele võrdsetel tingimustel ja taskukohase tasu eest, mis on kehtestatud ministri määrusega. Koos tegevusloaga kaasneb Eesti Postil vastavalt postiseaduses sätestatud kohustus osutada oma postivõrgu vahendusel üle Eesti pensionide ja toetuste väljamaksmise ning rahasiirete teenuseid. Lisaks on UPT osutajal kohustus edastada oma postivõrgu vahendusel kuuel päeval nädalas perioodilisi väljaandeid.

Eesti Post osutab lisaks UPT-le ka kõiki teisi postiseaduses kirjeldatud postiteenuseid (tegevusloaga kirisaadetiste ja postipakkide edastamine nii siseriiklikult kui ka rahvusvaheliselt, samuti kullerpostisaadetiste, otsepostisaadetiste ja perioodiliste väljaannete edastamine). Peale postiteenuste osutab Eesti Post veel näiteks lao-, veo-, finants- ja teisi teenuseid.

Eesti Postil oli 2018. aasta lõpu seisuga 271 postkontorit, kus osutati kõiki UPT kogumisse kuuluvaid teenuseid. Kirjakaste oli ettevõtjal 1845 ning kohti, kus müüdi ainult postmarke, oli 287. Kõikidest 271 postkontorist 162 olid sellised, kus Eesti Posti nimel osutas teenust lepingupartner. Nimekaste oli Eesti Postil 1545. See on teenus, kus saaja laseb kogu oma posti suunata elu- või asukoha aadressi asemel nimekasti. Nii ei pea saaja avaldama saatjale oma tegelikku aadressi, vaid aadressiks on märgitud Eesti Posti vastav nimekast.

Eesti Postil oli 2018. aastal kokku 2140 töötajat ehk 30 võrra vähem, kui eelneval aastal. Kõikidest töötajatest oli postiteenustega seotud 1636 inimest ehk 62 võrra vähem, kui eelneval aastal.

Ettevõtja toodete ja teenuste müügi käive oli 2018. aastal 99,1 mln eurot (aastane kasv 5,8 mln ehk 6,2%), millest postiteenuste käive moodustas * mln eurot (aastane tõus 4,2 mln ehk 7,4%). Eesti Post teenis 2018. aastal 1,3 mln eurot puhaskasumit.

4.1. Kuluarvestus

Postiseaduse kohaselt peab UPT osutaja pidama tulu- ja kuluarvestust eraldi:

- UPT kogumisse kuuluva postiteenuse kohta;
- iga teenuse lõikes, mille osutamiseks kasutatakse UPT kogumisse kuuluva postiteenusega ühiseid ressursse.

Tulu- ja kuluarvestuse vastavust postiseaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele hindab sõltumatu audiitor. Seoses UPT makse ja ebamõistlikult koormavate kulude hüvitamise taotlusega kaasas käiva aruandlusega on ka Konkurentsiametil vajadus hinnata Eesti Posti kulusid ja nende põhjendatust.

Eeltoodust tulenevalt on Eesti Posti kuluarvestuse temaatikat kajastatud aruandes koos UPT ebamõistlikult koormavate kulude teemaga.

4.2. UPT tasud

Vastavalt postiseadusele, tuleb UPT-d osutada valdkonna eest vastutava ministri poolt määrusega kehtestatud taskukohaste tasude eest. See tähendab, et Eesti Post võib tasud ise määrata, ületamata sealjuures ministri poolt kehtestatud maksimummäärasid.

UPT taskukohased tasud 2018. aastal ei muutunud. Samas on soovitatav vaadata taskukohased tasud 2019. aastal üle ja teha vastav ettepanek nende muutmiseks. Tuleb märkida, et tasud on püsinud muutumatuna alates 01.01.2016. Siseriiklike UPT taskukohaste tasude põhjal arvutatakse tasu, mida välisriigi postiteenuse osutaja peab tasuma Eesti Postile Eestis kätte toimetatavate postisaadetiste eest. Seega mõjutavad siseriiklikud tasud kahjumit, mis tekib Eestisse saabuvate saadetiste kätte toimetamisel olukorras, kus kulud suurenevad, kuid välisriikide postiteenuse osutajad ei pea rohkem maksma, kuna siseriiklik tasu ei ole muutunud. Seda on oluline välja tuua just praeguses olukorras, kus siseriiklikud UPT mahud jätkavad langust ja taskukohaste tasude tõus ei mõjutaks kuigivõrd Eesti tarbijat, aga välismaalt saabuvate UPT saadetiste maht kasvab hüppeliselt, kuid kolm ja pool aastat muutumatuna püsinud tasud ei võimalda saada välismaa UPT osutajatelt väärilist tasu.

4.3. UPT allahindlused

Postiseadus võimaldab teha UPT tasudele allahindlust. Allahindluse määr peab olema kulupõhine ning põhjendatav suure koguse üleandmisest tuleneva kulude kokkuhoiuga. Allahindlust võib rakendada, kui postisaadetise edastamise kulu on tavateenuse osutamise kulusid väiksem. Allahindlus ja sellega seotud tingimused peavad olema läbipaistvad ja lähtuma võrdse kohtlemise printsiibist.

Iseenesest ei saa UPT puhul tekkida suure koguse üleandmisega kaasnevat kulude kokkuhoitu, kuna UPT raames saab korruga üle anda kuni 100 kirisaadetist või 25 postipakki. Vastasel juhul on tegemist partiisaadetisega ja see ei kuulu UPT koosseisu.

2018. aastal Eesti Post UPT teenustele allahindlusi ei pakkunud.

Säilinud on spetsiaalselt vaegnägijatele adresseeritud postisaadetiste (sekogrammid) ja vangilaagrites viibivate interneeritute postipakkide tasuta edastamise võimalused, mis tulenevad ülemaailmsest postikonventsioonist.

5. UPT ebamõistlikult koormavate kulude katmine

5.1. UPT makse

UPT makse on postiteenuse osutaja poolt tegevusloaga postiteenustelt tasutav makse iga saadetise kohta. Makse määra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul. Ettepaneku esitamisel võtab valdkonna eest vastutav minister aluseks Konkurentsiameti ettepaneku. Postiseaduse kohaselt võib UPT makse olla kas teatud protsent tegevusloa alusel osutatava postiteenuse (v.a UPT teenus) käibest või fikseeritud summa igalt tegevusloaga teenuse (v.a UPT teenus) raames edastatud saadetiselt. UPT makset kogub Konkurentsiamet. Makset kogutakse, et hüvitada UPT osutajale UPT osutamise kohustusest tekkida võivaid ebamõistlikult koormavaid kulusid. Ebamõistlikult koormavad kulud võivad tekkida juhtudel, kui valdkonna eest vastutava ministri poolt kehtestatud taskukohased tasud ei kata UPT osutamise kohustusest tingitud põhjendatud kulusid.

Makset peavad tasuma kõik tegevusloaga postiteenuseid osutavad ettevõtjad. 2018. aastal olid nendeks Eesti Post ja Express Post.

2018. aastal kehtinud UPT makse määrad rahastamiskohustusega postiteenuse osutajale olid järgmised:

- lihtsaadetisena edastatav kirisaadetis 0,08 eurot;
- tähtsaadetisena edastatav kirisaadetis 0,40 eurot;
- väärtsaadetisena edastatav kirisaadetis 0,40 eurot;
- lihtsaadetisena edastatav postipakk 0,00 eurot;
- tähtsaadetisena edastatav postipakk 0,00 eurot;
- väärtsaadetisena edastatav postipakk 0,00 eurot.

Maksemäärad on püsinud muutumatuna alates 2014. aastast. Eesti Posti poolt tasutud UPT makse 2018. aasta eest on esitatud tabelis 7.

Tabel 7 Eesti Posti poolt tasutud UPT makse 2018. aasta eest

Postiteenus	Teenuse maht (tk)	Makse määr (eurot)	Makse (eurot)
<i>Riigisisene teenus</i>			
Lihtkirja edastamine	*	0,08	*
Tähtkirja edastamine	*	0,40	*
Väärtkirja edastamine	*	0,40	*
Tähtpaki edastamine	*	0,00	*
Väärtpaki edastamine	*	0,00	*
<i>Rahvusvaheline teenus</i>			
Lihtkirja edastamine	*	0,08	*
Tähtkirja edastamine	*	0,40	*
Väärtkirja edastamine	*	0,40	*
Tähtpaki edastamine	*	0,00	*
Väärtpaki edastamine	*	0,00	*
Kokku	10 750 906		1 122 379,04

* Konfidentsiaalne

Express Posti poolt tasutud UPT makse 2018. aasta eest on toodud tabelis 8.

Tabel 8 Express Posti poolt tasutud UPT makse 2018. aasta eest

Postiteenus	Teenuse maht (tk)	Makse määr (eurot)	Makse (eurot)
<i>Riigisisene teenus</i>			
Lihtkirja edastamine	*	0,08	*
Tähtkirja edastamine	*	0,40	*
Väärtkirja edastamine	*	0,40	*
Kokku	*		*

* Konfidentsiaalne

Seega kokku oli 2018. aastal tasutud UPT makse suuruseks * eurot.

Konkurentsiameti hinnangul ei ole vaja muuta UPT makse määrasid 2019. aastal.

5.2. UPT hüvitis

Eesti Post esitas 2017. aastal UPT hüvitise taotlused I-III kvartali kohta. 2017. aasta IV kvartali kohta ettevõtja hüvitise taotlust ei esitanud, kuna teenus oli sellel perioodil kasumis. Pärast kvartali taotluste läbivaatamist, kujunes UPT ebamõistlikult koormavateks kuludeks I kvartalis 629 236,50 eurot ja II kvartalis 937 793,12 eurot, mille Konkurentsiamet Eesti Postile ka välja maksis. III kvartali eest taotles Eesti Post esialgu hüvitist 1 009 987,22 eurot, kuid kuna taotluse menetlemine võttis aega ja auditeeritud aastaandmete põhjal teeb Konkurentsiamet korrigeeriva arvutuse (võrreldes kvartali kaupa esitatud andmetega), siis palus Eesti Post III kvartali UPT hüvitise taotluse ühendada auditeeritud 2017. aasta andmete põhjal teostatava menetlusega. Eesti Posti auditeeritud andmetel oli 2017. aasta UPT ebamõistlikult koormav kulu kokku 2 423 013,57 eurot. Kuna kahe esimese kvartali eest oli Eesti Post juba saanud hüvitist summas 1 567 029,62 eurot, siis taotles Eesti Post 2017. aasta eest täiendavalt hüvitist 855 983,95 eurot. Kuna hüvitise suuruse põhjendatus oli ebaselge ja vajab täiendavaid selgitusi, siis lükkus menetlus 2018. aastasse. Eesti Post teatas 27.07.2018, et loobub täiendava hüvitise taotlemisest (summas 855 983,95 eurot) 2017. aasta eest ja amet lõpetas selles osas menetluse.

Eesti Post esitas 2018. aastal UPT hüvitise taotlused I-III kvartali kohta. 2018. aasta IV kvartali kohta ettevõtja hüvitise taotlust ei esitanud, kuna teenus oli sellel perioodil kasumis. Pärast I kvartali taotluste läbivaatamist, kujunes UPT ebamõistlikult koormavaks kuluks I kvartalis 1 064 531,91 eurot. 2018. aasta II ja III kvartali hüvitise taotluste menetlemisel tekkis Konkurentsiametil küsimusi kulude jagamise õigsuse osas, mispeale peatas amet nimetatud taotluste menetlemise kuni samal teemal Eesti Posti suhtes 30.11.2018 algatatud järelevalvemenetluse tulemuste selgumiseni.

Aruande koostamise hetkeks oli menetlus lõppenud ja saab tuua välja tulemused. Konkurentsiamet tuvastas, et Eesti Post oli oma kuluarvestuses jaganud kanderingide kulud ebaõigesti, mis põhjustas eelkõige UPT kogumi teenustele põhjendamatu kahju ja eelkõige perioodilise väljaande edastamise teenusele põhjendamatu kasu. Kasutatud kulude jagamise põhimõtte oli vastuolus postiseaduse § 40 lõike 5 punktidega 1 ja 2. Konkurentsiamet palus Eesti Postil teha kuluarvestuses vastavad muudatused ning esitada UPT ebamõistlikult koormavate kulude hüvitamise taotlus 2018. aasta kohta tervikuna, kuivõrd 2018. aasta oli möödunud ja ametil on õigus kvartalite kaupa makstud hüvitise summat korrigeerida auditeeritud aastaandmete põhjal.

Pärast Konkurentsiameti poolt nõutud muudatuste sisse viimist, kujunes 2018. aasta UPT ebamõistlikult koormavaks kuluks 1 556 878,39 eurot (järelevalvemenetluse mõjul vähenes taotletav hüvitise summa 849 242,73 euro võrra). Kuna I kvartali eest oli amet Eesti Postile juba hüvitanud 1 064 531,91 eurot, siis maksti 2018. aasta eest täiendavalt välja 492 346,48 eurot.

Konkurentsiamet on seisukohal, et kuigi UPT tervikuna on püsinud kahjumis, siis UPT ebamõistlikult koormavate kulude vähendamine on suuresti Eesti Posti kätes. Ettevõtjal on läbi efektiivsuse tõstmise ja sisemiste ressursside kasutamise kaudu võimalik korraldada oma tegevust ümber nii, et UPT kogumi teenuste ühikukulud vähenevad. Seda on võimalik saavutada näiteks läbi juurdepääsupunktide liikide ja paiknemise ümber vaatamise, läbi kanderiingide parema korraldamise kui ka protsesside suurema automatiseerimise kaudu.

6. Postivõrk

Postivõrk on seadmete ja vahendite süsteem, mida postiteenuse osutaja kasutab postisaadetiste edastamiseks. Postivõrk jaguneb kogumis- ja jaotusvõrguks.

Postiteenuse osutaja postivõrgu juurdepääsupunkt on nii tegevuskoht kui ka vahend, mida postiteenuse osutaja kasutab postiteenuse osutamiseks. Juurdepääsupunktideks on muu hulgas ka postkontorid ning kirjakaardid.

Postkastid ei ole käsitatavad postivõrgu osana, kuivõrd tegemist on saaja kasutuses või omandis oleva vahendiga, mis on mõeldud eelkõige lihtsaadetisena edastatavate postisaadetiste ja perioodiliste väljaannete kättesaamiseks.

6.1. Postkontorid

Postkontor on püsiv tegevuskoht, kus on tagatud kõigi tegevusloaga hõlmatud postiteenuste osutamine. Postkontorite paiknemine peab tagama tegevusloaga hõlmatud postiteenuste takistuseta osutamise kõigile soovijatele võrdsetel tingimustel, olenemata nende elu- või asukohast.

Tegevusloa tingimuste kohaselt oli Express Posti minimaalne lubatud postkontorite arv neli ja Eesti Postil 245 (vt tabel 9). Tegelikult oli Eesti Postil 2018. aasta lõpu seisuga 271 postkontorit ja Express Postil neli postkontorit.

Tabel 9 Eesti Posti ja Express Posti postkontorite arv aastatel 2009 - 2018

Aasta	Eesti Post		Express Post	
	Miimum	Tegelik	Miimum	Tegelik
2009	351	351	3	4
2010	344	351	4	5
2011	344	344	4	5
2012	320	320	4	4
2013	320	323	4	4
2014	320	321	4	4
2015	320	320	4	4
2016	320	320	4	4
2017	320	311	4	4

2018	245	271	4	4
------	-----	-----	---	---

Eesti Posti postkontorite miinimumarvu vähenemist 2018. aastal on selgitatud aruande järelevalve peatükis.

6.1.1. UPT osutaja postkontorid

Nõuded UPT osutaja postkontoritele ja nende paiknemisele on kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrusega.

Eelkõige peab UPT osutaja arvestama asjaoluga, et juurdepääsupunkt asuks kohas, millele postiteenuse kasutajal on takistamatu juurdepääs. Lisaks sellele peab UPT osutaja võtma arvesse haldusüksuste piire, haldusüksuste väljakujunenud keskuste paiknemist, postiteenuse kasutajate elu- või asukohti, samuti ühistranspordiliinide kulgemist.

Iga omavalitsuse territooriumil peab olema vähemalt üks UPT-d osutav postkontor. Igasse valda, mille püsielanike arv ületab 2500 inimest, paigutatakse täiendavalt üks või enam UPT-d osutav postkontor. Seejuures ei hõlma valla püsielanike arvestus vallasisest linna ning vallasisesele linnale kohaldatakse linna kohta sätestatud nõudeid. Linna, mille püsielanike arv ületab 20 000 elaniku piiri, tuleb iga järgneva 20 000 püsielaniku kohta paigutada üks täiendav postkontor.

2018. aastal jätkas Eesti Post UPT osutamist ka motokandega, mis on postkontori alternatiiviks hajaasustuse piirkondades. Motokande teostajate arv üle Eesti oli 322, st kanderingi teostajad, kes täitsid muuhulgas ka motokande tellimusi.

Motokandega osutatakse UPT-d kasutajatele, kes asuvad maapiirkonnas lähimast postkontorist mööda avalikke teid mõõdetuna kaugemal kui viis kilomeetrit nende elu- või asukohast. Motokande teenuse tellimine elu- või asukohta on tasuta, tuleb vaid tasuda kasutatava postiteenuse eest vastavalt kehtivale hinnakirjale. UPT osutaja tagab motokande esmaspäevast reedeni (v.a rahvus- ja riigipühad). Motokande raames osutatava UPT tingimused ja tasud ei erine postkontorites pakutava UPT tingimustest ja tasudest. Motokande tellimiste arv ei ole piiratud.

6.2. Kirjakastid

Express Postil puuduvad kirjakastid kirisaadetiste kogumiseks, mistõttu puudutab käesolev punkt vaid Eesti Posti poolt paigaldatud kirjakaste, mis on mõeldud lihtsaadetisena edastatavate UPT kirisaadetiste kogumiseks. 2018. aasta lõpu seisuga oli Eesti Postil 1845 ööpäevaringse ligipääsuga tühjendatavat kirjakasti. UPT tegevusloa tingimuste kohaselt oli kirjakastide miinimumarvuks samuti 1845.

Kehtivates UPT tegevusloa tingimustes ei ole välja toodud kirjakastide miinimumarvu omavalitsuste kaupa. Järgides UPT juurdepääsupunktide määrust, võib Eesti Post olemasolevate kirjakastide asukohta muuta, kuid kirjakastide miinimumarvu vähendamine tuleb kooskõlastada Konkurentsiametiga.

6.3. Ülejäänud juurdepääsupunktid

Lisaks tegevusloaga postiteenuse osutajate juurdepääsupunktidele (postkontorid, kirjakastid, motokanne) on nii Eesti Postil kui ka teistel postiteenuse osutajatel veel juurdepääsupunkte, kus on võimalik kasutada postiteenuseid. Põhiliselt on selliste kohtade puhul tegemist postipunktidega, kus näiteks kullerpostiteenuse osutajad võtavad vastu saatjate tellimusi ja saadetisi, lisaks sellele, et saadetisi korjatakse ka saatja elu- või asukohast. Postside turul kasutatakse üha rohkem ka pakiautomaate, mille vahendusel on võimalik saata ja saada postisaadetisi. Pakiautomaate kasutavad Eesti Post, Itella ja DPD. Pakipoed on postiteenuse osutaja lepingupartnerid, kelle juurest on võimalik saada kätte oma pakk. Lisaks kasutab DPD ka pakirobotite võimalusi. Sellisel juhul viib postipaki saajale pakirobot mitte inimene. Ülevaate kirjeldatud juurdepääsupunktide arvust saab tabelist 10.

Tabel 10 Ülejäänud juurdepääsupunktid aastatel 2014 - 2018

Juurdepääsupunkt	2014	2015	2016	2017	2018
Postipunkt	79	88	81	82	79
Pakiautomaat	181	190	235	253	441
Pakipood	-	-	154	148	63
Pakirobot	-	-	-	8	8
Kokku	260	278	470	495	595

Nagu tabelist näha, siis pakiautomaatide võrgustik on asendamas pakipoodide hulka, kuna pakiautomaadid on kuluefektiivsemad ja tarbijale mugavamad.

7. Järelevalve

7.1. UPT kirisaadetiste edastamise kvaliteet

Postiseadus näeb ette, kui suur hulk UPT raames siseriiklikult lihtsaadetisena edastatavatest kirisaadetistest peab jõudma adressaadini postitamisele järgneval tööpäeval. Tegemist on kirjadega, mida saab postitada Eesti Posti oranži värvi kirjakastidesse, mis paiknevad üle Eesti.

Postiseaduse kohaselt peab vähemalt 90% siseriiklikest kirisaadetistest jõudma üle Eesti saajani postitamisele järgneval tööpäeval (postiseaduse § 37 lg 5). Nõue kehtib enne kirjakastile märgitud tühjendamise kellaega postitatud kirjadele. Hilisemal kellaajal kirjakasti jäetud kirjade postitamise päevaks loetakse sellisel juhul kirjakastile märgitud järgmine tühjendamise päev.

Postiseaduse § 37 kohaselt peab UPT osutaja tagama postisaadetiste kogumise ja saajale kättetoimetamise kõikidel tööpäevadel ning mitte vähem kui viiel päeval nädalas ja üks kord päevas kogu Eesti territooriumi ulatuses. Erandid on lubatud riigi- ja rahvuspühade korral ning saarte puhul, millega puudub kogumisele ja kättetoimetamisele ettenähtud sagedusega regulaarne transpordiühendus.

Postiseaduse § 38 lg 1 kohaselt peab UPT osutaja tagama, et temast sõltumatu isik kontrollib UPT kvaliteedi nõuetele vastavust. Eesti Posti poolt tellitud IPC (International Post Corporation) mõõtmised andsid 2018. aasta kohta tulemuse, kus vaid 76% lihtsaadetistest toimetati saajale kätte õigeaegselt. Tulemus jääb 14 protsendipunkti võrra alla nõutud taseme.

Seetõttu algatas Konkurentsiamet Eesti Posti suhtes järelevalvemenetluse madala kvaliteedi põhjuste väljaselgitamiseks ja puudujäägi kõrvaldamiseks. Tulemusi saab kajastada 2019. aasta aruandes.

7.2. UPT postkontorite arv

2017. aasta lõpus selgus järelevalve käigus, et Eesti Postil oli Tallinnas postkontoreid lubatust viie võrra vähem. Seetõttu koostas amet Eesti Postile ettekirjutuse viie postkontori avamiseks (kolm tükki hiljemalt 01.04.2018 ja kaks tükki hiljemalt 01.06.2018). Ettekirjutuse täitmise kontrolli käigus selgus, et UPT postkontorite tegelik koguarv Eestis oli 311, aga tegevusloa tingimuste järgi lubatud miinimumarv oli 320. Pärast nimetatud asjaolule tähelepanu juhtimist esitas Eesti Post 04.06.2018 Konkurentsiametile taotluse UPT postkontorite miinimumarvu vähendamiseks 201 kontorini. Amet juhtis tähelepanu, et esitatud taotlus on puudustega. Eesti Post esitas nõuetekohase taotluse 31.08.2018.

Eesti Post taotles uueks postkontorite miinimumarvuks 201 postkontorit üle Eesti ehk kontorite arvu vähendamist 119 võrra, võrreldes kehtiva miinimumarvuga, mis oli 320 kontorit. Samas kirjeldas Eesti Post taotluses vaid 84 postkontori sulgemist ehk postkontorite jäämist tasemele 236. Konkurentsiamet oli seisukohal, et kui Eesti Post ei plaani sulgeda 119 postkontorit ning arvestades ka asjaolu, et Eesti Posti UPT tegevusluba lõppeb 2019. aastal ning Konkurentsiamet korraldab 2019. aastal konkursi UPT osutaja leidmiseks, siis ei ole põhjendatud vähendada postkontorite miinimumarvu 119 kontori võrra. Seetõttu analüüsis amet miinimumarvu 236 võimalikkust.

Konkurentsiamet leidis, et taotletav miinimumarv ei vasta lubatule Tallinnas (peab olema 4 postkontorit rohkem), Kiili vallas (1 kontor rohkem), Kohila vallas (1 kontor rohkem), Luunja vallas (1 kontor rohkem), Nõo vallas (1 kontor rohkem) ja Lääne-Nigula vallas (1 kontor rohkem). Kui ülejäänud omavalitsustes oli tegemist kontorite arvu mittevastavusega elanike arvule, siis Lääne-Nigula vallas paikneva Nõva kontori puhul osutus määravaks piisava ühistranspordiühenduse puudumine.

Seega, liites Eesti Posti poolt taotluses esitatud 236 postkontorile Konkurentsiameti poolt välja toodud 9 postkontorit, kujunes uueks UPT postkontorite miinimumarvuks 245 kontorit, mille amet ka kinnitas omavalitsuste kaupa.

Konkurentsiamet oli seisukohal, et UPT tegevusloa tingimustes tuleb postkontorite miinimumarv kajastada omavalitsuste täpsusega, et vältida hilisemaid arusaamatusi postkontorite paiknemise jaotuse üle Eestis. Samas ei ole vaja fikseerida UPT tegevusloas UPT postkontorite võrku aadressi täpsusega, jättes sellega UPT osutajale võimaluse paindlikult muuta kontorite asukohti omavalitsuse piires, kui selleks peaks vajadus tekkima.

7.3. Järelevalve statistika

2018. aastal postside valdkonnas teostatud järelevalve raames tõstatunud menetlustest annab ülevaate tabel 11.

Tabel 11 Järelevalvemenetluste arv 2018. aastal

Menetluse liik	Arv
Saabunud kaebusi ja teabenõudeid	30
Algatatud järelevalvemenetlusi	1
Ettekirjutusi	0

Tabelis 11 ei ole arvestatud selliseid telefoni teel suuliselt saabunud teabenõudeid, millele vastati viivitamatult ning mida seetõttu ei registreeritud. Ametile esitatud kaebuste ja teabenõuete jaotus teemade kaupa on esitatud tabelis 12.

Tabel 12 Kaebuste ja teabenõuete jaotus 2014 - 2018. aastal

Põhjus	2014	2015	2016	2017	2018
Kadumine	16	11	20	13	7
Edastamise kiirus	5	2	4	4	2
Kahjustumine	14	9	11	1	2
Kättetoimetamine või kogumine	11	0	11	10	13
Vale kättetoimetamine	1	4	2	3	1
Klienditeeninduse kättesaadavus	0	0	0	1	0
Postitöötajate käitumine	2	0	1	0	0
Postiteenustele juurdepääs	1	4	0	0	0
Muu põhjus	3	8	13	5	5
Kokku	53	38	62	37	30

2018. aastal esitatud 30 kaebusest ja teabenõudest puudutas siseriiklikke postiteenuseid 18 ja rahvusvahelisi postiteenuseid 12 juhtumit. Vastavad näitajad 2017. aastal olid 16 ja 21 juhtumit.

8. Tegevused 2019. aastal

- Postiteenuse kasutajate õiguste kaitse ja postiteenuse kasutajate nõustamine.
- UPT kvaliteedi ja kättesaadavuse tagamise kontroll.
- Kontroll postsideturul tegutsevate ettevõtjate üle (sh tegevuslubade väljastamine, muutmine).
- UPT osutaja kulude analüüs, tuvastamiseks võimalikke ebamõistlikult koormavaid kulusid ja vajadust muuta UPT makse määrasid.
- UPT taskukohaste tasude ülevaatamine ja võimaliku ettepaneku esitamine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile vastava määruse muutmiseks.
- UPT osutamise kohustuse täitmisega seotud põhjendatud ebamõistlikult koormavate kulude hüvitamise tagamine.
- UPT makse tasumise tagamine ja kontroll.
- Postsidealase statistilise teabe kogumine, analüüs ja avaldamine.
- Konkurentsiameti ja riigi esindamine rahvusvahelistes organisatsioonides ja suhtluses.